

درگذشت زرتشت بزرگ ۱۴

* پنجم دی ماه برابر با بیست و ششم دسامبر، روز کشته شدن زرتشت بزرگ است.

* زرتشت، این آموزگار همه ی روزگاران، در پند و اندرزهایش به ما راستی و رستگاری را آموزش داده است.

ای راستی و ای اندیشه ی نیک و
ای مژدا اهورا من برای شما می سرایم
با سرودی که پیش از این کس نسروده است
تا توانایی مینوی و پارسایی
در ما فزونی گیرد
خواهم ما را بپذیرید و به ما
شادمانی و خوشبختی بخشید
گاتاها - یسنای ۴۸ - بند ۱۲

* زرتشت سراینده ای بوده بسیار توانا. شوربختانه تنها ۱۷ سروده از سروده های او به جای مانده که بنام گاتاها در اوستا آمده اند.

زمان زاده شدن و جایی که زرتشت بزرگ، چشم به جهان گشوده، روشن نیست. ولی با بررسی های ژرفی که در تاریخ انجام گرفته، زاده شدن او را زمانی میان ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ سال پیش از زایش مسیح می دانند. مایکل هارت پهرستی فراهم کرده و در آن نام یک سد تن را آورده، که اندیشه هایشان در جهان دگرگونی هایی پدید آورده است. زرتشت بزرگ، این فرزانه ی ایرانزمین، یکی از آن سد تن است.

* نام مادر زرتشت، دوغدو، نام پدرش پوروشست و نام خانوادگی او اسپنتمان بوده است. در گاتاها، زرتشت بزرگ از زناشویی دخترش پوروچیستا و همسر او جاماسب یاد می کند

* زرتشت بزرگ هفتاد و هفت سال زیسته، او سال های پایان زندگیش را در بلخ به سر برده است. این زمانی بوده که گشتاسب کیانی، از سامانه ی سامانیان بر ایران فرمانروایی می کرده است. زرتشت بزرگ بیشترین زمان خود را در آتشکده ی شهر بلخ به راهنمایی مردمان می گذرانده است. - گشتاسب شاه و پسرش اسفندیار از بلخ، که پایتخت آن زمان بوده، برای چندی، بیرون می روند. - در آن زمان ارجاسب فرمانروای توران و دشمنی دیرینه ی او با ایرانیان بر همه روشن بود. او از نیوی گشتاسب شاه و اسفندیار سود برده و تورپراتور فرمانده ی سپاه خود را با لشگری به ایران می فرستد. با همه ی دلاوری هایی که لشکر ایران از خود نشان می دهد، شوربختانه تورانیان دروازه های شهر بلخ را در هم شکسته و به شهر درون می شوند. هنگامی که زرتشت بزرگ با لهراسب و گروهی دیگر در آتشکده ی بلخ سرگرم نیایش بوده اند، به آنجا تاخته و آن ابر مرد دانشمند و همراهانش را می کشند!

* یکی از برجسته ترین آموزه های آشور زرتشت، شادی کردن و شاد بودن است. از این رو زرتشتیان برای درگذشت این پیام آور یکتا سوگاری نمی کنند. زیرا که به خوبی می دانند سوگاری و اندوه، زندگی هستومندان (انسانها) را تباہ می کند. هم میهنان زرتشتی ما می کوشند پند و اندرزهای زرتشت بزرگ را به کار بندند تا از یک زندگی خوشبخت برخوردار گردند.

خوشبختی از آن کسی است که به دیگران خوشبختی بخشد
گاتاها - یسنای ۴۳ - بند ۱

* بر پایه ی سخنان پُر مایه ی زرتشت بزرگ، نیکی، نیروی افزاینده یا سپنتامینو و بدی نیروی کاهنده یا آنگره مینو در درون هر هستومندی هست و با او زاده می شوند. ولی این دو نیرو نه خوب هستند و نه بد. این هر دو، گوهر ارزشمندی هستند که جهان دوگانه بر پایه ی آنها استوار است. این بر ماست که کدامیک از این دو نیرو را بیدار کرده و از آن پیروی کنیم. آنکه نیروی افزاینده را برگزیده و پیش گیرد، همواره خوبی و شادی، خواهد داشت و آن که آنگره مینو را برگزیند، جز بدی چیز دیگری بر او نخواهد کرد.

- چنین است که در آیین زرتشت، اهریمن، هستی بیرونی ندارد و تنها از اندیشه ی بد آدمیان سرچشمه می گیرد. اینجاست که آدمی اهریمن می شود.

- فرزانه ی ایرانزمین خشم را از بدترین فروزه (صفت)ها می داند. او در گاتاها مردمان را از بد بودن خشم آگاه می کند. خشم است که جلوه دهنده ی بدی هاست. خشم یا درونی است یا بیرونی. یکی از فروزه های برجسته ی کژاندیشان، خشم است که

می تواند کینه جویی را در پی داشته باشد.

کژ اندیشان به بدترین اندیشه ها می گرایند و به سوی خشم می شتابند و زندگی مردمان را به تباهی می کشانند.

گاتاها - یسنای ۳۰ - بند ۶

- آشو زرتشت تنها راه پیروزی بر دروغ را راستی، پاکی و پارسایی می داند که با آن ها توانایی مینوی دست یافتنی خواهد بود.

ای مزدا و ای جاودان های پاک

پس ما را که خواهان راستی، پاکی، پارسایی

و بهترین اندیشه های دلخواه و توانایی مینویی نیرومند هستیم

یاری ده

تا با گسترش آن ها بر دروغ چیره شویم.

گاتاها - یسنای ۳۱ - بند ۴

گردآورنده : ژاله دفتریان

با بهره گرفتن از نوشته ی رستم شهریار

در رسانه ی امرداد

دی ماه ۲۵۸۰ ایرانی

برابر با دسامبر ۲۰۲۱ ترسایی